

Inflatie: van 15 Pfennig naar 100 miljard Mark

In het begin van de jaren '20 verkeerde de Duitse economie in een rampzalige situatie: door de enorme inflatie werd het geld van dag tot dag minder waard. De prijzen van allerlei goederen en diensten rezen tot astronomische hoogten; zo vertoonde het tarief voor een brief van de eerste gewichtsklasse in die jaren het volgende verloop:

1 augustus	1916	15 Pfennig
1 oktober	1919	20 Pfennig
6 mei	1920	40 Pfennig
1 april	1921	60 Pfennig
1 januari	1922	2 Mark
1 juli		3 Mark
1 oktober		6 Mark
15 november		12 Mark
15 december		25 Mark
15 januari	1923	50 Mark
1 maart		100 Mark
1 juli		300 Mark
1 augustus		1000 Mark
24 augustus		20.000 Mark
1 september		75.000 Mark
20 september		250.000 Mark
1 oktober		2 miljoen Mark
10 oktober		5 miljoen Mark
20 oktober		10 miljoen Mark
1 november		100 miljoen Mark
5 november		1 miljard Mark
12 november		10 miljard Mark
20 november		20 miljard Mark
26 november		80 miljard Mark
1 december		100 miljard Mark

De inflatie ging zo snel, dat er lang niet altijd postzegels van de juiste waarden aanwezig waren op de postkantoren, zodat men enorme aantallen zegels op een brief moest plakken; vaak zelfs als dakpannen over elkaar heen, omdat er anders geen plaats meer was voor het adres!

Sommige van deze tarieven hebben slechts heel kort gegolden, vandaar dat ze - zeker als enkelfranking - zeer schaars kunnen zijn. Losse zegels uit de inflatieperiode hebben daarentegen nauwelijks waarde.

Aparte vermelding verdienen de zogenaamde 'novemberbrieven' en 'decemberbrieven' uit 1923.

Aan het einde van dat jaar zouden namelijk in het kader van de inflatiebestrijding nieuwe postzegels verschijnen, met waarde-aanduiding in Rentenpfennige. Het drukken van de nieuwe zegels leverde bij de postzegeldrukkerijen zoveel werk op, dat zegels in de 'oude' hoge waarden niet meer gedrukt konden worden.

Wegens het gebrek aan die inflatiezegels werd besloten, dat in de laatste dagen van november alle postzegels een viervoudige frankeerwaarde zouden hebben, ofwel: men hoefde maar een kwart van het tarief te plakken. Een brief uit de periode 26-30 november 1923 met een dergelijke frankering (bijv. 20 miljard in plaats van het geldende tarief van 80 miljard voor de eerste gewichtsklasse) noemt men een 'novemberbrief'.

Voor 'decemberbrieven' geldt iets anders. Per 1 december 1923 waren de nieuwe Rentenpfennige-zegels ingevoerd, maar de oude inflatiezegels konden nog tot eind december gebruikt worden, waarbij 10 miljard oude Mark gelijk gesteld werd aan 1 Pfennig. 'Decemberbrieven' nu zijn brieven uit december 1923, die nog gefrankeerd zijn met inflatiezegels, eventueel aangevuld met Rentenpfennig-zegels.

J. Spijkerman

(Bron: H.Hille, Briefgeschieder. Ein kulturhistorisch-philatelistischer Streifzug. Heidelberg, 1985).

Bloemenmagazijn
en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS hatertseweg 275
telefoon 55 02 75 • nijmegen

Een 'novemberbrief'.

Aangetekende brief van 29 november 1923, waarvoor een tarief gold van 160 miljard Mark. Frankering met een kwart van het tarief: vier zegels van 10 miljard Mark.

Noviopostje

Te koop gevraagd (of ter inzage gevraagd):
van Schevichaven "Onze stadsboden van weleer"
(uitgegeven omstreeks 1900, Nijmegen)
H Geurts Habsburgesstraat 9 5361 BR GRAVE tel 08860-76111